

1 Pita

Solo Puwano Matanema:na:wa Wekeye

Yesuwa peleya: weyemi sila:newemiwa Pitawala Yesuwalapulu elipe sila:nekeye. Yesuwa hepene falemi hapawemi, Pitawa walosene sena tepela: tima:na: tikeye.

Yesuwa hepene falemi hapawemi, yapene talo usulupe epela: pinipe (34) itapa tepela:, Pitayewi sawi we momateyakeye. Ikila emiwa Kelesowemi pala sena kesalewa sena nokamoke ikomopita:, ipitane nesile hanapola: peleya: kalikalila sita:nekeye. Alanase Pitayewi sawi we momateyakeye. Kelesowemi pala sena kesalewa mene ha:na:pekitise, ilipe Kelesowemi matana semetei penanose sita:pesita: Pitayewi sawi we momateyakeye. Yesuwa himu nakolose toma oy-awa matanesaleke, kiwa penanose sitalaposak-eye, au seyakeye.

Aputa: Pitawa Lome sitiwemi ela:, Lome sena nokamoke ewala ikomonakeye. "Sikape hepene falemi niwa Yesuwalapulu sita:laposakeye, esa: matanema:," aluse Pitayewi seyakeye.

1 Pita Pukawemi Solo Mou Takalese Momateyawa Wekeye

1:1-2 Pitayewi sawi weyamowa ma:ta: tiye momateyakeye.

1:3-12 Koteyewi kiwa mokopo seselese heleyetinase Kotewa solo se wapiyakeye.

- 1:13-2:10 Kelesowemi pala sena kesaleyewi mane olokeyatelawa takala:pela: napolo sopolo sita:latipa:, au seyakeye.
- 2:11-3:12 Sena kesaleyewi mane alusene napowa kulu ha:na:pa:, au seyakeye.
- 3:13-4:19 Kiwa sena nokamoke ikomonosaleke penanose sita:latipa:, au seyakeye.
- 5:1-11 Kelesowemi pala sena kesale pota: sita:tesene senamawana, Kelesowemi pala sena kesale sopomawana, Pitayewi walosene seyawa se tiye mikeye.
- 5:12-14 Pitayewi epama seyakeye.

Pitayewi Keleso Sena Kesale Peleya: Kalikali emi Sita:ne Ima "Napolo" E Seyawa Wekeye

¹ Pita newa Yesu Keleso apasolo walosene senakeye. Kiwa Kelesowemi pala sena kesale kiwa Koteyewi ta:peyama neyewi sawi we momate tiye selawatakeye. Kiwa Kelesowemi palanase kiwa sena nokamoke sanose pulaye tiyapita:, kiyawa ki koamesa:wa iya:pela: netale tiye hanapola:, peleya: noka misitiya sena kesale epapuluse sitalakeyepita: neyewi ta:tapola:, neyewi kima sawi weyamowa momate tiye selawatakeye. Kiwa noka Ponetase peleya: emi hanapola: sita:nemawana, noka Kalesia peleya: emi hanapola: sita:nemawana, noka Kapatasia peleya: emi hanapola: sita:nemawana, noka Esia peleya: emi hanapola: sita:nemawana, noka Pitinia peleya: emi hanapola: sita:nemawana, kiwa sopoma neyewi sawi weyamowa momate tiye ilikepilakeye.

² Puwano fa:nemi Kote Atayewi kiwa matanese ta:peyakeye. Apula:, E Ho Napoyewi kiwa heneye napolo sopolu apola:pekeye. Alanase, Yesu Keleso sowa kiyewi ta: tiyapola:, apula: Yesu pepeta hapayewi kili mane olokeyatelawa selakolose amopela: Koteyewi kiwa ta:peyakeye. Alake Koteyawa Ene mokopo seselesewana, Ene hopola tesewana, kima sopolu muta mita: neyewi matanekeye.

Hepene Falemi Kokolo Sita:pesena:wa Wekeye

³ Nini Piseiki Yesu Keleso Ene E Ata Kotema niyewi wapolise napolo selakeye. Koteyewi E kokona sosolo nima hauwekilise mikeye. Alake Eyewi Yesuwa mene teisa:penase Eyawa niwa mene silise falela hili telakeye. Alanase niwa Ewalapulu ninipe kao sita:pesena:keye. Aputa: Koteyewi nima miya:na: e seyawa niyewi penanose matanepela: yesi sitalakeye.

⁴ Niwa Kote E Sa:le amuna sita:nenase E salama kinaposakeye e seyawa niyewi tiyaposakeye. Alake sikape niwa Kotewalapulu kokolo kao sita:laposakeye. Hepene falemi kokolo kao sita:pesena:wa nowamoke eta: ikomonosemakeye. Aputa: Kotewalapulu kokolo kao sita:pesena:wa hele heneye napokeye. Napowa maitapa tepesakeye. Nano amowa Koteyewi potapola: elapita: niyewi tiyaposakeye.

⁵ Kiyawa Yesu Kelesoma matana semetei matanakeye. Alanase, Koteyewi penaiyayewi kiwa yesipela: pota: elakeye. Pota: ela: niwa hepene falemi hamonote silima:na:wa yemiwa Koteyewi apoyakeye. Silima:na:wa apoyanase, sikape itapa

tema:na: ikila emiwa Koteyewi niwa siliyapita: niyewi potaposakeye.

⁶ Auma:na:nase epelese sita:latipa:. Epelese sita:la: yemiwa opo koloteawemi senayawana, nano hilila kalikalila nowamokiwalao, kiwa ikomokeye. Kiwa ikomonosaleke kemi, epelese sita:latipa:.

⁷ Kiwa ikomonosaleke potapola:, kiyawa Kotema heneye matana semetei matanepela: kemi epesenena? O kiyawa Kotewa iya:pa:na:napa? Eh! Eta: alusemakeye. Koteyawa hilila ikomonoyewi kili seli topuwa ta:pele potaposakeye. Kiyewi Kotewalapulu matana semetei matanesewa kolo epapulakeye. Kolowa hene sopolu tima:na:pela: senayawa kolowa satapola:, ketea funu pawaya elaka teiyewi wa:lesekeye. Wa: tilapita: kolo hene sopowa tisekeye. Kolowa peleya: weyamo nenase itapa tepesakeye. Kolowa koloteakeye. Alawamona, kiyawa Kotema matana semetei matanesewa hele heneye sosokeye. Kolo henewa tima:na:pela: senayewi kolowa satosekeye. Alusene epapuluse nano hilila hetetiya kemiwa Koteyawa kili Ema matana semetei matanesewa ta:pele potosekeye. Kiyawa heneye matana semetei matanesaleke Koteyewi potapola:, Eyewi kima epelesewa sola:taposakeye. Aputa: Yesu Kelesowa mene ina ikila emiwa, Koteyawa kima ho:liya sosowala wapilise sosowala, apula: sosolo meapolaposakeye.

⁸ Aputa: Yesuwa peleya: weyemi sila:newemiwa kiyawa Ewa eta: papomakeye. Alawamona kiyawa Ema himu hanose

matanekeye. Yemiwana Ewa mapotakamona kemi, kiyawa Ewemi matana semetei matanekeye. Ema matana semetei matanepela: sita:la:, epelese sosolo sitalakeye. Kili epelesewa peleya: weyemi ketea nowa ta:pele tiyapola: selakamakiwa eta: ilimanakeye. ⁹ Koiyawemiye, kiyawa Kelesowemi matana semetei matanepela: sitalapitekiwa, Koteyawa kiwa kili howa mene siliyaposakeye. Mene silise amowa kili Kelesowemi matana semetei matanepela: mou elakeye.

¹⁰ Puwano fa:nemi sepatosene senayewi Koteyewi mene silisene mouwa matanema:na:pela: iyawa seli ta:potose sosolo keyakeye. Iyawa kelese mapolose potapola:, Koteyawa kiwa mokopo sesema:na:wa iyawa se tiye mikeye. ¹¹ Kelesoyewi Ho Napowa ili matanawemi elakamoke selese, “Kelesowa Ene himu nakolose toma olose nano hililawa Eyewi tiye elaposakeye. Tiye elapepela: kotetise Kelesowa ho:liya sosolo elaposakeye.” Alake, sepatosene senayewi meatewi ta:potose, “Ikila asu hetetiyaposapa:? Hetetima:na: opo emiwa nano hilila tiye epesenewa ipa:?” Aluse, sepatosene senayewi meatewi ta:potosekeye.

¹² Aluse meatewi ta:potapita: iyewi matanemita: Koteyewi selese, “Kiwamo sita:la: ikila weyemi ma aupesakeye. Sikape sena noka manose sitala ikila emiwa aupesakeye.” Aluse seyawa sikape opo emiwa auma:na: seyawa, napu ikila weyalakeye. Sikape sena noka sita:pesa:na: seyawa kiwakeye. Aputa: puwano fa:nemi sepatosene senayewi Kelesowa

mina:na:wa se tiye mikeye. Se Tiye miwa yemi Kote tima:na: tisene senayewi E Ho Napolo hepene falemi tese E penaiyawemi Kote solo napowa kima se tiye kinisapekeye. Nano ketea amopela:, hepene senayawana sosolo matanema:na:pela: epelesekeye.

Mane Olokeyatelawa Takalekepilise Napolo Sopolu Sita:latipa:

¹³ Koteyawa kiwa mokopo seselanase, hekeya sopolu matanepela: sita:latipa:. Ketea olokeyatelayewi kili himu matanesewa supa:pekitise pota:pa:. Ikila sopoke seli matanepela: sita:latipa:. Olokeyale matanema:pekitise pota: sita:latipa:. Yesu Keleso mene ina ikila emiwa, Koteyawa kiwa mokopo sesemita:, kiyawa matana semetei sosolo matanepela: yesipela: sita:latipa:. ¹⁴ Salayawa ene e ata sowa ta:tesene epapuluse, kiyawa Kote sowa ta:tapola: seli sita:latipa:. Puwano Koteyewi sowa kiyawa a ta:pa:na:nowa tikili tese sita:la:, tomayewi matanawa kulu hanosene epapuluse yemiwa kulu hanapa.

¹⁵ Alawamona, napu weyemi kiyewi kili mane olokeyatelawa takalekepilise, heneye hekeya sopolu timiya:sela: sita:latipa:. Koiyawemiye, Koteyewi kiwa ta:peyakeye. Eyewi alusewa heneye hekeya sophonase, kiyawa kili mane heneye hekeya sopolu timiya:sela: sita:latipa:. ¹⁶ Koiyawemiye, Koteyewi pukawemi momateyawa wekeye. Koteyewi selese, “Neyewi alusewa heneye hekeya sopokeye. Alanase kiwala napolo hekeya

sopolo sita:latipa:.” Aluse Koteyewi selapita: momateyakeye.*

Yesu Pepetayewi Niwa Wa:la:lopela: Koteyewi Niwa Siliwa Wekeye

¹⁷ Sena kesale sopoyewi tima:na: tiwa Koteyewi potapola: hekeya tipipilise takalepesakeye. Alanase Koteyawa mokopo tipipilise takalesemakeye. Sena kesale nowa eyawa mokopo epelese tiye puwano, apula: sena kesale nowa mokopo mapolose tiye sikape tese aluse tipipilise takalesemakeye. Aputa: sena kesaleyewi mane olokeyatela timiyawa Koteyewi potose takalese falasisewa tuwataposakeye. Aputa: kiyawa Kotema kulukulusene opo emi kiyewi selese, “Ni Ata,” au selesekeye. Alake, kiwa makene sena epapuluse peleya: weyemi mosote epesita:ya ikila emiwa, seli sita:la: Kotema ipilise Ewa sola:ta:pa:.

¹⁸ Kiyawa puwano peleya: weyemi tilila ne meiyewi tane timita: timinisewa matane tiyapola: tima:na: tiya:sela: sita:nekeye. Aputa: sena tipolo sela epesita:ya amunuse kiwa epapuluse sita:nekeye. Alawamona, kiwa tipolo sita:newa silikepimita: Yesu Kelesoyewi kiwamopela: kakasilise api Kotema mikeye. Peleya: weyamo senayewi api kinisewa, kolowala, apula: silifawala kinisekeye. Peleya: weyamo ketea amowa ikomonose itapa tepesakeye. ¹⁹ Alawamona, Yesu Kelesoyewi Ene pepeta kiwamo miwa hele heneye puwano sosokeye. Aputa: a:pele sipi e sa:le eta: nakolama, toma

---

* **1:16** Lefitikase 19:2; 11:44-45

kela:le eta: palama amunawa Yesukeye. Sipi amowa sano tiye mane olokeyatelawamopela: Kotema api kinisene epapuluse, nini olokeyatelawamopela: Yesu Kelesoyewi kakasilise api miwa Yesu pepeta epakeye.

²⁰ Aputa: peleya: weyamowa Koteyewi a hetetima:na:no, Yesuwa ta:peyakeye. Alawamona, napute, itapa tema:na: oka mapatokemi Yesuwa niwamopela: peleya: weyemi minakeye. ²¹ Minanase Ewemi kiyawa kulupela: apola: sitalapitekiwa Kotewalapulu matana semetei matanekeye. Koteyawa Yesuwa kuluwa mene teisa:pela: Ewa solo se ho:lilise apoyakeye. Apoyawa matanepela: kiyewi selese, “Niwa Ewalapulu kokolo kao sita:pesita: niwana mene teisa:pa:na:keye.” Aluse kiyawa Kotema himu semetei matanekeye.

Niyawa Nini Ne Ma:e Nowa Himu Hanose Matanepa:

²² Kote heneye sowa kiyawa ta:tapola: kulu hanose sita:la:, Eyewi kili mane olokeyatelawa iya:pela: selakolose, Koteyewi kiwa selakolose Kelesowemi pala ma:e ate amowa kiyewi heneye himu hanose matanekeye. Alake, kiyawa ki kene kemiwana hele heneye himu hanose matanepela: sita:latipa:. ²³ Koiyawemiye, Kote sowa kiyawa ta: tinase, Eyawa kiwa sala kiaiya hili wa:ke kesila epapulawa telakeye. Alake Kotewa kili ki Atakeye. Ewa kokolo kao elakeye. Aputa: peleya: weyemi nini ni atawa kulusekeye. Kotewa epapuluse eta: kulusemakeye. Aputa: Kote sowa falela elakeye. Solo amowa

kokolo kao elaposakeye. Maitapa tepesakeye.
²⁴ Aputa: Kote pukawemi momateyawa wekeye.

“Futiya kolotea elapepela: ono tisekeye. Alusene amunuse sena kesale sopowa alusekeye.

Aputa: falafala peleya: weyemi kelelese onose suluwalusene epapuluse, sena unawana aluse itapa tesekeye.

²⁵ Alawamona, Piseiki Kote sowa maitapa tepesakeye. Kokolo kao elaposakeye.” †

Apula:, solo amowa senayewi solo napolo kima se tiye mikeye.

2

Ola:pe Isu Amunawa Yesu Keleso Ene Ekeye

¹ Kiwa Kelesowemi papela: hili telanase kiyawa sena nokamawa ikomonosewa sopoke iya:ta:pa:. Mokopo selesewana, matana elipei matanepela: tisewana iya:ta:pa:. Aputa: kanakesewana, sena nowa mokopo tipalese selapose matanesewana iya:ta:pa:. ² Aputa: sala kiyayewi po ipi semetei ma:na:pela: epelesene epapuluse, kiyawa Koteyewi heneye solo semetei aluse ta: tiyapose epelepa:. Salayawa po ipi napolo sopolo nasekeye. Alusene epapuluse Koteyewi heneye sowa napolo sopowa semetei ta: tiya:pa:. Sala po ipi nase solosene epapuluse, kiyawa solo napolo sopowa ta: tiyapitekiwa, kili Kelesowemi palawa epapuluse solose sitalaposakeye. Aluse sitalapita: sikape kiwa

---

† **1:25** Aisaia 40:6-8

Kotewalapulu kilipe kokolo kao sita:laposakeye.

³ Puwano kiyewi Yesu Kelesowa eta: matane-makeye. Alawamona yemiwa kiwa Kelesowemi palese Eyewi kiwa mokopo seselawa kiyawa matanekeye. Alake Piseiki Yesuwa hele heneye napokeye, aluse kiyawa matanekeye.

⁴ Piseiki Kelesoyewi ola:pe etewa amunawa Ekeye. Etewa amowa falela elakeye. Apula:, kiyawa Ewemi ina:pa:. Ola:pe etewa amowa senayewi potapola: mokopo ketea matanesene epapuluse iya:peyakeye. Alawamona, ola:pe etewawa Koteyewi potapola: selese, “Etewa amowa sopolu napokeye,” esa: ola:pe etewa Koteyewi ta:peyakeye. Ta:pele tiyapola:, Ene sikapowemi ola:pe etewa apoyakeye.

⁵ Aputa: kiwa Kelesowemi palanase koane tisene etewa falelawa epapulakeye. Etewa semetei semetei esa: tiyapola: koane tisekeye. Alusene amunuse kiwa sopoke Koteyewi Ene koane epapuluse ti emi niwa sitalakeye. Alake kiyawa pilisiti sena napolo sopoyewi tima:na: tisewa timita: Koteyewi kiwa ta:peyakeye. Aputa: Yesu Kelesoyewi kiwamo kakasilise mene silinase kili tomawa Kotema nano mokopo kinisene epapuluse kina:pa:. Aluse kinapita: Koteyawa kima epelepesakeye.

⁶ Aputa: Kote pukawemi momateyawa wek-eye.

“Saionewemi etewa Neyewi tuwapokeye. Etewa amowa kukunane etewakeye.*

---

* **2:6** Ola:pe kukunane etewa pale selese momateyawa Yesu Ene ekeye.

Neyewi ewa ta:pele tiyapola: ola:pe sopolu napokeye.
Ewemi matana semetei matanesene sena kesalewa maewapesakeye.” †

⁷ “Ewa heneye sopolu napokeye.” Aluse, ta: tisene sena kesaleyewi matanesekeye. Alawamona Kote sowa tikape tesene sena kesalewa ola:pe etewawemiwa apelakolose natesinisekiye. Aputa: Kote pukawemi pa:ta nowa momateyawa wekeye.

“Senayewi koane tisekiwa, etewa sotukepiyawa Koteyewi tilitiye tiye
ola:pe kukunane etewa puwano apoyakeye.”

⁸ Apula;

“Etwawemiwa sena apelakolose sanosekeye.
Etwawemiwa onanakamakiwa
kepeleyetise keyalewatesekeye.” ‡

Aluse, momateyawa sena kesaleyewi Kote sowa tikapeye tiwemi ela: apelakowatesekeye. Apelakowapa:na:wa Koteyewi apoyakeye.

⁹ Alawamona, kiwa ta: tisene sena kesalewa Kote E sena kesale i maya sita:pesita: Koteyewi ta:peyakeye. Aputa: Piseiki Koteyewi pilisiti sena kesale kiwakeye. Kiwa hele heneye napolo sopolu sena kesale sita:pesita: Koteyewi ta:peyakeye. Aputa: Koteyewi selese, “Sena kesale kiwa Ninakeye,” au selesekeye. Alanase,

† 2:6 Aisaia 28:16 ‡ 2:8 Kisala Puka 118:22; Aisaia 8:14

Koteyewi kiwa sosolo seselawa kiyewi sena kesale nokama walopa:. Koiyawemiye, puwano, kiwa yopolotela emi sita:newa iya:pela:, Eyewi E ho:liya sosolo napolo emi sita:pesita: Koteyewi kiwa ta:pele tiyapola: mina e seyakeye.

¹⁰ Puwano kiwa mokopo sena kesale sita:nekeye. Alawamona, yemiwa kiwa Kote sena kesale sitalakeye.

Puwano kiyawa Koteyewi hawekilisewa eta: timakeye.

Alawamona, yemiwa Eyewi hauwekilisewa kiyawa tikeye.§

Kamani Sena Solo Ele Kulu Ha:na:pa:

¹¹ Ne manala: napolo, neyewi kima himu hapakeye. Alanase, neyewi kima penanose selakeye. Hepenewemi fiyama:na:nase peleya: weyamowa heneye kili peleya:makeye. Peleya: weyemiwa mosote sita:la:, makene mina amupela: sitalakeye. Aputa: tomayewi matana amoke matanayewi seli matanema:na: elipe tetesaleke, tomayewi matanawa ta:tapa.

¹² Kelesowemi eta: palama sena kesaleyawa popita: kiwa seli sita:latipa:. Iyawa kima mokopo tipalese selese, “Kiwa olokeyale sitalakeye.” Aluse mokopo tipalese selapose elawamona, kiwa seli sitalapita: potapola:, Koteyewi sena kesale sopoke kotoma:na: ina ikila emiwa iyawa Kotewa wapilipesakeye.

¹³ Aputa: Piseiki Kotewa matanepela: sita:la:, peleya: weyemi kamani senayewi solo ele

---

§ 2:10 Hosea 1:6,9; 2:23

tuwapowa ta: tiya:pa:. Kamani sena piseiki ewa puwano enenase, e solo ele tuwapowa ta: tiya:pa:. ¹⁴ Aputa: kamani sena nokamoke tima:na: timita: kamani sena piseikiyewi ta:peyakeye. Sena amowa hanapola: tima:na: tiya:sela: sita:la:, solo ele tikape tesene senawa iyewi falasise, apula: seli sita:ne sena amowa iyewi napola:tesekeye. Aluse tima:na: timita: kamani sena piseikiyewi sena noka ta:peyakeye. Alake kamani sena noka ta:peya sena amokiwa ili solo ele tuwapowala kiyawa ta: tiya:pa:.

¹⁵ Alake kamani senayewi solo ele amowa kiyewi ta: tiyapola: seli sitalapitekiwa Koteyawa epelesekeye. Kiwa seli sitalapita: potapola:, sena nokamokiwa kima mokopo tipalese selaposakeye elawamona maselaposakeye. Kiwa olokeyale eta: sita:nemanase iyawa mokopo tipalese selesewa iya:taposakeye. Sena amokiwa tikili tese mokopo selapose matanawa iya:taposakeye. ¹⁶ Puwano kiwa mane olokeyatelayewi tipolo amunuse selawapowa, Koteyewi kiwa silikepiyakeye. Silikepiyanase seli sita:latipa:. Kiyewi matanese, “Niyewi wa:ke mane olokeyale timinipita:, Koteyewi wa:ke niwa sesepesakeye,” aluse matanese sitalatepa. Alawamona, kiyawa weyamu matanepa:. “Koteyewi tima:na: tisene sena amowa niwakeye. Alake niyawa Kote sowa ta:tapola: kulu ha:na:keye,” aluse matanepela: sita:latipa:. ¹⁷ Kiyawa sena kesale sopowa seli matanepa:. Keleso ta: tisene sena kesalewala himu hanose matanepa:. Kotewa ipipa:. Kamani sena piseiki puwanowana seli matanepa:.

Yesu Kelesowa Himu Nakolose Toma Olose Hilila Ti Epapuluse, Kiyawala Aumita: Waiyakeye

¹⁸ Tima:na: tisene senala:, kili inayawa e sowa ta: tiya:pa:. Ta:tapola: iwa seli matanepa:. Kiwamo ina nokamoke seli hopola selapitekiwala, ina nokamoke wapuya:sela: selapitekiwala, iyewi sopoyewi sowa ta:tapola: ili sopoma seli matanepa:. ¹⁹ Kiyawa seli tima:na: tise sitalapitekiwa, kiyawa kilipe wa:la:ya inayewi kiwa mokopokemi sanose kapo olopita:, matana eta: mapoyamake selese, “Koteyewi niwa matanese pote elakeye.” Aluse sela:sela: sita:lapita:, Koteyewi kiwa napola:taposakeye. ²⁰ Kiyawa olokeyale tima:na: tise sita:nenase, kiwamo wa:la:ya inayewi sanosaleke, kiyawa konomonamake sitalapitekiwa, Koteyawa kima selese, “Kiwa sena napokeye,” e selaposapa? Eh. Alamakeye. “Kiyawa ki kamoke olokeyale timiyakeye,” au selaposakeye. Alawamona, kiyawa seli tima:na: tise sita:newemi, iyewi kiwa ikomonosaleke potapola:, kiyawa eta: konomonamake sitalapita:, Koteyewi kima selese, “Kiwa sena napokeye,” au selaposakeye.

²¹ Sena nokamoke kiwa sanose ikomonosaleke, kiyawa eta: konomonamake sita:pesita: Koteyewi kiwa ta:peyakeye. Koiyawemiye, kiwamopela: Yesu Kelesowa himu nakolose kapo olose hilila tiye enekeye. Yesu enene epapuluse kiwala epapuluse sita:pesita: Eyewi waiyakeye.

²² Yesu Kelesoyewi mane olokeyale timiya:sela: eta: enemakeye.

Mane olokeyale timinisewa kolotea nowana
Eyawa eta: timakeye.

Mokopo selesewana eta: seyamakeye.

23 Senayewi Ewa itipilipitekiwa Eyawa sowa eta:
mene seyamakeye.

Senayewi Ewa sanose ikomopita: Eyawa
selese,

“Sikape Neyewi kiwa sama:na:keye,” aluse
eta: seyamakeye.

“Kotewa Ene nano kotosene ta:tesene sena sosok-
eye.

Eyawa ketea sopoke pota: hekeya hekepe-
sakeye.”

Aluse Kotema semetei eyewi matanakeye.

24 Aputa: niyawa mane olokeyatelawa na tiye
iya:tese seli hekeya sita:pesita:,

nini mane olokeyatelawa Yesuyewi tiyapola:,
Eyewi Ene tomawa i kelipapoya papeyakeye.

Papela:, E tiya:wemi ikokoyewi fe olose

E tomawemi ole epapuluse kulunase,

kili olokeyatelawa iya:tese kiwa faliyeti
epapuluse sita:lakeye.

25 Aputa: a:pele sipi isu hele hanosene epapu-
luse,

puwano kiwala epapuluse isuwa hele
ha:na:sele sita:nekeye.

Alawamona yemiwa A:pele Sipi ina enewemi
kiwa mene inapita:,

kili ho matanawa Eyewi yesipela: pota:
elakeye.

3

Sena Kesale Elipe Tiyapola: Weyamu Sita:latipa:

¹⁻² Alusene amuna, kesale kiyawa ta:ta:pa:. Keyawa kine sena tiyewi sowa ta: tiya:pa:. Aputa: ke senayewi Kote sowa eta: ta:timake elaleke keyawa selapa. Aluse eta: seyamake keyawa Kotewa wapolise apula: ke mane napolo sopolu elapita:, kine sena tiyewi keyewi epe tiseya potapola:, ewala Kotewemi matana nopolopesakeye.

³ Aputa: kesale kiwa toma solose aluse sitalatepa. Kiyawa ki tomawemi toma momatema:na:wa tiye puwano sosolo matanepa. Ketalewala, kiniwana, pisei fano sakolosewana, sao napolo kalesewana, nano keteya amowa sopokeye. ⁴ Aputa: kiwa toma eta: soyamake sita:la: kili himu fa:nemiwa pota:pa:. Kiwa o:sulu hopola sitalapita: amowa musu ilima eta: ta:elamake napolopesakeye. Aluse sitalapita:, himu napolo hekeya mataneseyawa toma momatema:na:wa helete tisekeye. Koteyewi potapola: epelepesakeye. ⁵ Alake, puwano fa:nemi kesaleyawa Kotema matanepela: sita:neyawa iyawa ili toma momatelesene amunawa ili himuwemi seli matanesene momateyakeye. Iyawa ili sena tiwalapulu o:sulu hopola sita:la:, ili sena sowa topukeye. ⁶ Aputa: Selawala Epalahameyewi sowa ta: tiyapola: Epalahamema selese, “Kewa ne piseikikeye,” au seyakeye. Aputa: Sela seli enene epapuluse kiwa

eta: ipilamake seli sitalatipa:, kiwa Sela e sa:le epapula aluse sita:lakeye.

⁷ Alusene epapuluse, sena kiyawala ta:ta:pa:. Keyewi kili kesalewa seli matanepela: elatipa:. Kesaleyewi penaiyawa kolotea enenase, keyawa kine kesalewa seli pota: elatipa:. Ka:ko: kelipe Kote e salanase keyewi matanese, “Kesale na:ko: Koteyewi mokopo sesepita: na:ko: Kotewalapulu kokolo kao sitalaposakeye.” Aluse matanepela: elatipa:. Keyewi kulukulusewa natema:pekise kine kesalewalapulu seli elatipa:.

Kelesowemi Pala Sena Kesale Kiwa Weyamu Sita:latipa:

⁸ Napu yemiwa neyewi solo weyamo kotetiya-posakeye. Kiwa sopoke ki kene kemi matana semetei matanepa:. Kiyawa ki kene hauwekilise matanepa:. Kiyawa Kelesowemi pala ma:e ate sopowa nowamoke nowama himu hanapola: sita:latipa:. Aputa: kiyawa ki kene kemi nowamoke nowa sesela:, nowamoke nowa seselese sita:latipa:. Sena kesale nowa kolotea meapolose, kewa kine sosolo tepa. ⁹ Sena nowamoke kiwa olokeyale tisaleke, kiyawa heka olokeyale tiyapa. Kiwa itipilipitekiwa kiyawa heka itipilipa. Heka itipilima:na:wa iya:pela:, kiyawa iwa napola:ta:pa:. Aputa: iwa napola:tapita: Koteyewi kiwa ta:peyakeye. Kiyawa iwa napola:tapita:, Koteyawa kiwa napola:taposakeye. ¹⁰ Koiyawemiye, Koteyewi pukawemi momateyawa wekeye.

“Kewa seli napolo

elapose epelese,
meatewi olokeyale selesewana,
mokopo selesewana selapa.

¹¹ Mane olokeyatelawa iya:pela: mane napolo
hekeya elatipa:.

Ikila sopoke o:sulu hopola elapose
matanepa:. O:sulu tesene isuwa kelese
kulu ha:na:pa:.

¹² Aputa: sena kesale hekeya sita:newa Koteyewi
epelese pota: elakeye.

Hekeya sita:ne sena kesaleyewi
kulukulupita:, Koteyewi ta:tapola:
elakeye.

Alawamona, olokeyale timinise sita:ne sena ke-
salewa

Koteyewi potapola:, mapolose elakeye.” *

¹³ Kiyawa seli napolo hekeya tiyapose
epelepita:, sena nokamokiwala kiwa
maikomopesakeye. ¹⁴ Alawamona, kiwa

seli sita:lapita:, sena nokamoke kili tomawa
ikomopita:, Koteyewi kiwa napola:taposakeye,
aluse matanepa:. Alake, kiwa ikomona senama
ipilise himunama tepa. ¹⁵ Alawamona, kili

himuyewi matanepela:, “Keleso Ewa Piseikikeye.
Ewa napolo sopolu kalaiya elakeye,” esa: Ewa
wapilise matanepa:. Aputa: sena nowamoke
selese, “Kewa Kelesowalapulu kokolo kao
epesa:na: eseya mouwa nema sema.” Au
selapita: keyawa Kelesoma matana semetei
matanema:na: mouwa senama hokato seli
elapita: sela:pa:.

---

* **3:12** Kisala Puka 34:12-16

¹⁶ Alawamona, solo sela epamo ikila emiwa o:sulu hopola sela:pa:. Ke matanawemi mane olokeyatelawa iya:pela: ela: sela:pa:. Koiyawemiye, kewa Kelesowemi papela: napolo sopolu elapitekiwa, kewa itipiya senawa ewapesakeye. ¹⁷ Kewa olokeyale enewemi sena nowamoke kewa ikomonosaleke, keyawa kine kemi hele tiyakeye. Kewa olokeyale enewemi, sena nowamoke kewa ikomonosaleke, nano hilila amowa keyawa Kotepela: matiyakeye. Alawamona, Koteyewi matanawamunuse kewa seli napolo enewemi, sena nowamoke kewa ikomonosaleke ilikeye. Ikomonosene hilila amowa Kotepela: tiyapola: elaleke ililakeye.

¹⁸ Koiyawemiye, sena kesaleyewi mane olokeyatela hililawa Yesu Kelesoyewi tiyapola: Ewa oiya sosolo tiyapola: kulukeye. Ikila semeteiwemi mane olokeyatela sopowa iya:pa:na:pela: Ewa semetei kulukeye. Ewa Ene hekeya sopolu enewa, nini hekeya eta: sita:nemawamopela: Ewa kulukeye. Niwa Kote elakemi siliye hanapola: Ene tomawa kulukeye. Alawamona, Koteyewi Ewa mene tesa:pelese apula: napute Ene howa hepenewemi kokolo kao enekeye.

¹⁹ Aputa: Yesu Ene howa sinapola: sena kululu ho sita:ne peleya: emi iwa tipolo sela epapuluse sita:newemi Yesuyewi se tiye miya:na:pela: hapakeye. ²⁰ Sena kesale iwa kululu ho haku-lawa puwano fa:nemi iyawa Kote sowa tikapeye tikeye. Aputa: Noa enene ikila emiwa Kote Ene kipila eta: konomonamake Ene kipila falasiswa eta: tuwapomake yesi enekeye. Yesi elapita: Noayewi kasu sipi sosolo timinitiye

sena kesale oloipewa kasu sipiwemi tapita:, hano emi tese Koteyewi mene silikeye. ²¹ Hano emi tese sili amunawa hawemi toluyetisene epak-eye. Hawemi toluyetisene ikila emiwa toma akeleiyawa selakoma:na:pela: hawemi tolusulusemakeye. Alawamona, ikila emiwa niyawa Kotema selese, “Ne himu fa:nemi mane olokeyatelawa iya:ta:pa:,” esa: hawemi tolusulusekeye. Yesu Kelesowa kuluwa Eyewi mene teisa:penase, Ema niyewi selese, “Niwa mene siliya:pa:,” au selalakeye.

²² Aputa: Yesu hepene falemi fiyanapola:, Kote tiya:le ili tapowemi elakeye. Aputa: hepene senawana, hepenewemi nano ketea penanose sita:newana, apula: peleya: weyemi nano ketea penanose sita:newana, iwa sopoke Yesu Kelesoyewi Piseikipela: pota: elakeye.

4

Kiyewi Mane Olokeyatelawa Iya:pela:, Yesu Mane Napowa Timinipa:

¹ Yesu Kelesoyewi nano hilila ti ikila emiwa Ene tomawana oiyakeye. Ene toma oiyanase kiyawala weyamu matanepa:, “Niwana nano hilila tise, toma olosaleke ililakeye.” Aluse kiyawa matanayewi penanose matanepela: sita:latipa:. Koiyawemiye, sena kesale nowa Kelesowamopela: toma olose sitalaleke, e mane olokeyatela timinisewa iya:takeye. ² Yemiwa ma:ta: tiye sikapewala peleya: weyemi sitala ikila emiwa eyawa tomayewi matanawa kulu

hanose elatepa. Alawamona, Kote matanawamu semetei kulu hanose elakeye.

³ Kelesowemi eta: palama sena kesaleyawa tima:na: tise sita:tesene epapuluse, kiwa puwano epapuluse tiya:sela: sita:nekeye. Kiyawa puwano epapuluse olokeyale timinise sita:newa, napu yemiwa mane alusene olokeyatelawa na tiye iya:tese iya:ta:pa:. Mokopo sena kesaleyewi tima:na: tisewa wekeye. Sena kesale iwei mane sosolo timinisewana, senayewi kesale potosekiwa himu hanose, “Kesale amowa iwei timana,” esa: matanasewana, hano olokeyatela napela: matakolosewana, sena kesale muta kekenese ma:na: sosolo satapola: nase hano olokeyatela sosolo napela:, sena kesale muta i kene mokopo iwei mane fesamonose fa:nano sita:tesewana, heneye Kotewa eta: matanamake nano pa:ta mokopo kote solo se wapilisewana, mane seli olokeyatela epapuluse timinisewa mokopo sena kesaleyewi epapuluse timiya:sela: sita:tesekeye.

⁴ Alake, iyewi olokeyale timinisene epapuluse, kiyawa epapuluse iwalapulu semetei mane olokeyatela sosolo matiminisaleke, iyawa howa hapakeye. Alanase, iyawa kiwa akowatese itip-ilikeye. ⁵ Alawamona, kotoma:na: opo emiwa, iyewi mane olokeyatela timiyawa kotosene mou ta:tesene sena sosoma hokato selaposakeye. Aputa: kotosene mou ta:tesene sena sosoyewi seli tiye elakeye. Eyewi sena kesale kuluwala, falela apota: sita:newana, ili mane tima:na: tiwa potapola: takalepesakeye.

⁶ Aputa:, mou epemi ela:, Kote solo napowa sena kesale apota: ima se tiye kiwamona napute iwa kulukeye. Peleya: weyamo sena kesale sopoyawa tomayewi timinisewa kotosene amunuse, sena kesale ya:te telawa kotolakeye. Alawamona, napute, ili howa Kotewalapulu kokolo kao sitalaposakeye.

Koteyewi Kima Sosolo Seselesene Miwa Kiyawa Tiyapola: Sena Kesale Noka Seselese Tima:na: Tiya:pa:

⁷ Nano ketea sopoke itapa tema:na: oka mapatokeye. Seli kulukulupa:se matanayawa seli matanepela: sita:latipa:. Kili tomayewi matanawamunuse kulu hanose timinipa. Kiyewi mane seli potapola: sita:latipa:. ⁸ Alake nano alusene puwanowa wekeye. Kiyawa ikila sopoke sena kesale ki kene sopowa himu hanose matanepa:. Aluse sena nowamoke olokeyatela timinisaleke, kiyawa emawa himu hanose matanese sita:nenase, sena amoke mane olokeyatela mutawa kiyawa eta: matanamake kepoliyetiyaposakeye. ⁹ Aputa: sena kesale nowa kili koane makene inapitekiwa mapolopa. Kiyawa ewa epelese siliyapola: pota: tepa:.

¹⁰ Koteyawa kiwa sopoke semetei semetei esa: Eyewi nano mokopo seselesewa mikeye. Alake kiwa nowama tima:na: seselesene nowa kinapola:, apula: nowama tima:na: seselesene nowa kinapola:, epapuluse kalikalise kinapita:, kema miwa keyawa seli pota: elatipa:. Nano mokopo seselesene miwa tiyapola: kiyawa ipitane kemi sena kesale nowamopela: seselese

tima:na: tiya:pa:. ¹¹ Alake Koteyewi kema nano mokopo seselesene kinapita: tiyapola:, Kotepela: weyamu tima:na: tiya:pa:. Kote sowa Keyewi se tiye mita: Koteyewi kema nano mokopo seselesewa kinisaleke, keyawa Koteyewi solo seyawamunuse, Kote sowa se tiye kina:pa:. Aputa: keyawa sena nowamopela: sesema:na: tima:na: tisewa Koteyewi kema nano mokopo seselesewa kinisaleke, keyawa sena nowamopela: Kote E penaiya sosoyewi seselese tima:na: tiya:pa:. Aluse tiyapita: kiyawa nano ketea sopoke timinisewa Yesu Keleso unu emi tese Kotewa wapilipesakeye. Koteyewi Ene penaiyawana ho:liyawala kokolo kao tesenase Ema wapilipa:. Henekeye.

Kelesowemi Pala Sena Kesaleyewi Nano Ketea Hilila Tima:na:wa Wekeye

¹² Ne manala: napolo, kili toma ta:pelema:na:pela:, teiyewi wa:lese ikomoma:na: epapuluse, kili tomawa sena nokamoke ikomonose sitalakeye. Kiwa ikomonosaleke potapola:, howa hanose ipipa. Kiwa Kelesowemi sita:pesena:pela: tese sitalapita: potapola:, sena nokamoke kiwa ikomopesakeye.

¹³ Alawamona, Kelesoyewi Ene hilila ti amunuse, kiwala Ewemi palanase, hililawa tiye ela: epelese sita:latipa:. Koiyawemiye, Keleso Ene sosolo ho:liyawalapulu mene ina ikila emiwa, kiwa sosolo epelesewa woliyetiye sita:laposakeye. ¹⁴ Kiwa Kelesowemi sita:pesa:na:pela: palanase amopela:, senayewi kiwa itipilikeye. Kiwa itipilipitekiwa Koteyawa kiwa napola:takeye. Kote Ho Napoyewi

penaiyawa kiwamo sita:ne emi minakeye. Minanase epelese sita:latipa:. ¹⁵ Alawamona, keyawa sena nowa kumita: sanosekiwalao, nano ketea atu tisekiwalao, mane olokeyatela timinisewalao, sena nowamoke tima:na: tisewa keyewi ikomonosekiwalao, epapuluse keyawa olokeyatela timiya:sela: enewemi, sena nowamoke kewa ikomonosaleke, eta: ilimakeye. Alake kiyawa epapuluse olokeyatela timiya:sela: sitalatepa.

¹⁶ Alawamona, kiwa Kelesowemi pala sena kesalenase sena nokamoke kiwa ikomonosaleke Kotema wapilipa:. Kiyewi ewa tiyapa. Kiwa Keleso E unuwemi ekela ela: Kotema wapilipa:.

¹⁷ Koiyawemiye, Koteyewi tipipilise takalema:na: ikila amowa hetetima:na: seyawa yemiwa het-etiyakamupita: potakeye. Koteyewi Ene sena kesalewa puwano tipipilise kotopela: takalek-eye. Niwa ta: tisene sena kesalewa yemi ma:ta: tiye kotokeye. Sikape hele heneye sosolo kotoma:na:wa, Kote solo napowa tikape tesene sena kesalewa kotopela: sosolo ilima falasipesak-eye.

¹⁸ Kote pukawemi momateyawa wekeye.

“Sena kesale peleya: weyemi hekeya sita:newa, nano hilila tiyapitekiwa, sikape Koteyewi mene siliyaposakeye.

Alawamona, Kotewa fa:se iya:pela: olokeyale sita:ne sena kesalewa Koteyewi ko:lu mene siliyaposape? Sikape Koteyewi iwa sosolo falasipesakeye.” *

---

* **4:18** Napolo Epesene 11:31

19 Alanase, Koteyewi Ene matanawamunuse kiwa sena nokamoke ikomonosaleke, kemi seli tima:na: tiya:sela: sita:la:, Kotema matana semetei matanepela: penana:pela: sita:latipa:. Alake sena kesalewala, nano ketea sopowala, Koteyewi timiyanase, Eyewi Ene nano ketea sopowa seli pota: elapita: kewa maiya:taposakeye. Aputa: Koteyewi Ene auma:na: seyawa aupesakeye.

5

A:pele Sipi Yesila Senayawa Ene A:pele Sipi Seli Pota:tesene Epapuluse, Kiyawa Kote Sena Kesalewa Seli Pota:latipa:

¹ Yesu Kelesoyewi hilila tiyapola: toma oyawala, Pita neyewi papokeye. Sikape E ho:liyawa waloma:na: ikila emiwa, Ene ho:liyawalapulu solose tesene epapuluse, newana aluse ho:liyawalapulu elaposakeye. Yemiwa neyawana Kelesowemi pala sena kesalewa pota: elakeye. Kiyawala Kelesowemi pala sena kesalewa pota: sita:nenase neyewi kima penaiya selese, "Kiwa weyamu sita:latipa:," au seyakeye.

² A:pele sipi yesila senayawa ene a:pele sipi seli pota:tesene epapuluse, Kelesowemi pala sena kesalewa Koteyewi kima miwa, seli pota: sita:latipa:. Sena kesalewa keyewi epelese pota: epesa:na: tepe, esa: matanese timinisaleke Koteyawa epelesekeye. Kolotea mapolo kamunuse pota: sitalatepa. Nano wa:la:ya tima:na: semetei amopela: matanepela: timinipa. Alawamona, Kotewemi tima:na: tisene

tiyapose matanepela: sena kesalewa sesema:na:
tima:na: tiya:pa:.

³ Kiyawa sena kesalewa pota: sita:la:, imawa
wapuya:sela: timinipa. Iyawa kewa kulu ha-
monite keyawa seli puwano walose tima:na:
tiya:pa:. ⁴ Aluse tima:na: tiya:sela: sita-
lapitekiwa a:pele sipi Yesila Sena Piseiki * Ene
Ewa mene ina ikila emiwa, kimawa nano ketea
wa:la:ya heka hele heneye napolo eta: itapa
tesemawa kinaposakeye. ⁵ Aputa: epapuluse,
Kelesowemi pala sena kesale pota: sita:tesene
senayawa se tiye kinapita:, sena a sala sa:so
tilila solo seyawa kiyawa ta: tiya:pa:. Kiyawa
sopoyewi kiyewi ki kene kemi selese, “Newa
nine sena sosokeye.” Aluse sela:sela: sitalatepa.
“Newa sena sosomakeye.” Aluse matanepela:
tima:na: tisene senayewi sena nowamopela:
seseselele tisene epapuluse tiya:pa:. Aputa: Kote
pukawemi momateyawa wekeye.

“Senayewi ewa ene solopita: sena amowa
Kotewa kolotea meapolaposakeye.

Alawamona, senayewi ene ewa kolotea
meapolosaleke sena amawa Koteyewi
mokopo seselese kinaposakeye.” †

⁶ Kotewa Ene penaiya sosolo Piseikipela: elak-
eye. Ewa penana:pela: Piseikipela: ene-
nase, kine kewamo kolotea meapolose elatipa:.
Aluse elaleke, Koteyewi Ene matanese ikila

---

* 5:4 A:pele sipi Yesila Sena Piseiki enewa Yesu Ene ekeye.

† 5:5 Napolo Epesene 3:34

ta:peya emi, Eyewi kewa sosolo meapolaposak-eye. ⁷ Koteyawa kiwa matanepela: pote enenase kiwa himu nakolose, matana kalafulu tesa: sita:newa Eyewi sesemita:, nano hilila sopoke amowa Ema kinise kulukulupa:. Kulukulupitekiwa Eyawa sesepesakeye.

⁸ Kiwa enima:na:pela: minenise epesita:ya amunuse sitalatepa. Ikila sopoke seli matane tiye pota: sita:latipa:. Alake kasolo laiyoniyewi sena nowa sano tiye ma:na:pela:, ilima kaye sila:sela: tesene epapuluse, kili kisi Seteneyewi kiwa sutuse tima:na:pela: kaiye sila:sela: elakeye.

⁹ Sila:sela: elapitekiwa kiwa Kelesowemi matana semetei tese penanose matanepela: sita:la: Setenewa hamonopa:. Alake kiwa ikomonosaleke weyamu matanepa:. “Niwa ikomona epapuluse, peleya: sopowemi nini Kelesowemi pala ne ma:e atewala epapuluse ikomokeye.” Aluse matanepela: sita:latipa:.

¹⁰ Oposi koloteawemi kiwa ikomopesakeye. Ikomona oka itapa tepela:, kiyawa Yesu Kelesowemi kulupela: apola: sita:nenase, Koteyewi Ene ho:liyawa kima kinaposakeye. Alake ho:liyawa maitapa tepesakeye. Mokopo seselesene mouwa Kote Ene ekeye. Aputa: yetuwa pitilile hapalapitekiwa tupulusa: selilisene aluse, senayewi kima ikomonawa Koteyewi iya:pela: seselese penana:pela: napola:taposakeye. Kiyawa Ema himu semetei matanawa, momatelese matanemita: Eyewi sesepesakeye. Penaiyawana kima kinaposakeye.

¹¹ Koteyewi ho:liyawala penaiyawana kokolo kao epesa:na:nase Ema wapilise sita:latipa:.

Henekeye.

Pitayewi Epama Seyawa Wekeye

¹² Sailase ewa Kotewalapulu kemi matana semetei matanepela: elapita: potapola: niyawa Kelesowemi pala sena e ma:ewa ene ek-eye. Sailase newanapulu ninipe ela:, newa seselese, neyewi selapita: eyewi ta:tapola: puka kolotea weyamowa momatekeye. Kiwa Kotewemi penana:pela: sita:latipa:, esa: neyewi kima selapita: eyewi momatekeye. Koteyewi heneye mokopo seselesewa kiyawa tiyapola: penana:pela: sita:latipa:.

¹³ Aputa: Kelesowemi pala sena kesale Papi-lone ‡ kulukulu koawemi sita:ne amokiwa ki-mawa “Ka:lo napolo,” selakeye. Koteyawa kiwa ta:peya epapuluse iwala epapuluse ta:peyakeye. Ne Kelesowemi pala sala Makeyawala ki-mawa “Ka:lo napolo,” selakeye. ¹⁴ Kiyawa ki kene kemi himu hanose matanese tiya:wa hapolose minita:pa:. Kelesowemi kulu hapa sena kiwa sopokeye o:sulu hopola sita:pesita: neyewi matanekeye.

---

‡ **5:13** Lome sitiwa pale selese Papilone sitiwa seyakeye. Alake solo mouwa Papilone sena kesaleyawa olokeyale timiya:sela: sita:ne epapuluse, Lome sena kesalayawala epapuluse olokey-atela timiya:sela: sita:nekeye.

Kokolo Kao Tesene Solo
The New Testament in the Kasua language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kasua long Niugini
copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kasua

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

1fcf9769-caef-5efb-8a54-c50b46922376